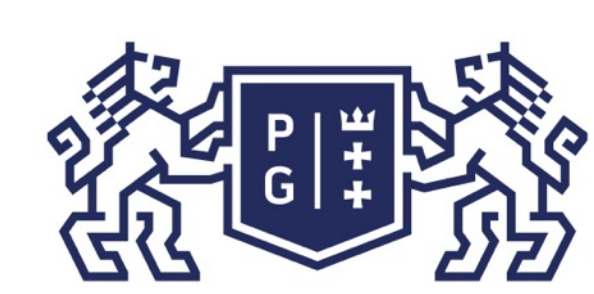

Język Java podstawy

Jacek Rumiński

Język Java podstawy

Jacek Rumiński

Katedra Inżynierii Biomedycznej,
Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki
Politechnika Gdańska

1. Wprowadzenie
2. Konstrukcja kodu programów w Javie
3. Identyfikatory, zmienne
4. Typy danych
5. Operatory, instrukcje sterujące – instrukcja warunkowe

Podstawowe typy danych

Właściwości:

1. Typy danych są niezależne od platformy sprzętowej – ten sam rozmiar w bajtach.
2. Wszystkie typy liczbowe są przechowywane za znakiem, np.
byte: -128..0..127. Nie ma typów oznaczanych w innych językach jako *unsigned*, czyli bez znaku.
3. Wszystkie podstawowe typy danych są oznaczane z małych liter.
4. Nie istnieje w gronie podstawowych typów danych typ łańcucha znaków (ciągu znaków).
5. Klasa – to też typ danych.
6. Istnieją klasy jako odpowiedniki dla typów podstawowych (oznaczane z wielkich liter), umożliwiające konwersję i inne operacje wartości danego typu, np. (typ podstawowy) **int** – (klasa) **Integer**

Podstawowe typy danych

Typy liczbowe, całkowite:

byte : (1 bajt) typ liczbowy, jednobajtowy ze znakiem. Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: -128 do 127 .

short : (2 bajty) typ liczbowy, dwubajtowy ze znakiem. Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: $-32,768$ do $32,767$

int : (4 bajty) typ liczbowy, czterobajtowy ze znakiem. Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: $-2,147,483,648$ do $2,147,483,647$.

long : (8 bajtów) typ liczbowy, ośmiobajtowy ze znakiem. Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: $-9,223,372,036,854,775,808$ do $+9,223,372,036,854,775,807$.

Podstawowe typy danych

Typy liczbowe, liczb rzeczywiste, zmiennoprzecinkowe:

float : (4 bajty, spec. IEEE 754) typ liczb rzeczywistych, czterobajtowy ze znakiem (tzw. pojedyncza precyzja). Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: $1.40129846432481707e-45$ do $3.40282346638528860e+38$ (dodatnie lub ujemne).

double : (8 bajtów spec. IEEE 754) typ liczb rzeczywistych, ośmiobajtowy ze znakiem (tzw. podwójna precyzja). Wartości tego typu mieszczą się w przedziale: $4.94065645841246544e-324d$ do $1.79769313486231570e+308d$ (dodatnie lub ujemne).

Kod programu: FloatTest.java

```
public class FloatTest{  
  
    public static void main(String []args){  
        float a=0.1f;  
        float b=0.2f;  
  
        float c=a+b;  
        //Wynik wydrukuj w oknie konsoli z 10 miejscami po przecinku  
        System.out.printf("Wynik c=%1.10f\n",c);  
    }  
  
}
```

Wynik c=0,3000000119

Zadanie: Spróbuj zmienić w tym programie typ danych z **float** (dla a ,b i c) na **double**, skompiluj i uruchom program. Jaki będzie wynik?

Podstawowe typy danych

Inne typy podstawowe:

boolean : (1 bit) typ jednobitowy oznaczający albo **true** albo **false** (a nie 1 czy 0). Oznaczanie wartości typów (jak wszystkie w Javie) jest ściśle związane z wielkością liter. Przykładowe oznaczenia TRUE czy False nie mają nic wspólnego z wartościami typu **boolean**.

void: typ nie jest reprezentowany przez żadną wartość, wskazuje, że dana metoda nic nie zwraca; albo poprawniej, że metoda zwraca nic.

char : (2 bajty), typ znakowy dwubajtowy, dodatni. Kod dwubajtowy umożliwia zapis wszelkich kodów w systemie Unicode, który jest standardem w Javie. Zakres wartości kodu to: 0 do 65535.

Podstawowe typy danych

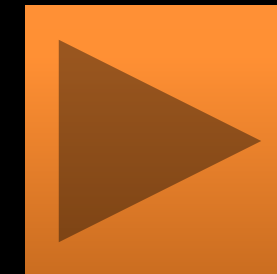
Zmienne typów podstawowych

Następujące wartości domyślne są przyjmowane dla zmiennych poszczególnych typów podstawowych:

boolean:	false
char:	'\u0000' (null)
byte:	(byte)0
short:	(short)0
int:	0
long:	0L
float:	0.0f
double:	0.0 (lub 0.0d)

Kod programu: AtrybutyJedi.java

```
public class AtrybutyJedi {  
    //pola - zmienne obiektu - mają ustawiane wartości domyślne  
    static int liczbaMiecz;  
    static short wiek;  
    static char kodZnakowy;  
    static double dlugoscMieczy;  
    public static void main(String[] args) {  
        int poziomMocy=0; //zmienne lokalne muszą mieć przypisaną wartość  
        System.out.println("Liczba mieczy = "+liczbaMiecz);  
        System.out.println("Wiek = "+wiek);  
        /*operacja (int) oznacza zmianę typu - rzutowanie, wartość domyślna  
        znaku (null, kod "0") zostaje zamieniona na liczbę 0          */  
        System.out.println("Litera kodu = "+(int)kodZnakowy);  
        System.out.println("Długość mieczy = "+dlugoscMieczy);  
        System.out.println("Poziom mocy = "+poziomMocy); //zmienna lokalna  
    } //koniec main()  
}} //koniec public class AtrybutyJedi
```



```
MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr$
```


Klasy typów danych

W Javie w bibliotece podstawowej języka: *java.lang.** znajdują się następujące klasy typów danych:

Boolean: klasa umożliwiająca stworzenie obiektu przechowującego pole o wartości typu podstawowego **boolean**. Klasa ta daje liczne możliwości przetwarzania wartości typu **boolean** na inne (np. łańcuch znaków -> obiekt klasy **String**). Przykładowa funkcja statyczna: **Boolean.valueOf("yes");** zwraca wartość **true**.

Byte : umożliwia stworzenie obiektu przechowującego pole o wartości typu podstawowego **byte**. Różne metody, np. : **intValue()** - konwersja wartości typu **byte** na typ **int**; **floatValue()**- konwersja wartości typu **byte** na typ **float** i inne. Stałe tej klasy: **MIN_VALUE** oraz **MAX_VALUE**, umożliwiają pozyskanie rozmiaru danego typu: **Byte.MAX_VALUE** – to wartość maksymalna danego typu.

Podobnie dla klas: **Short** , **Integer** , **Long** , **Float** , **Double**.

Klasy typów danych

Character : klasa umożliwiająca stworzenie obiektu przechowującego pole o wartości typu podstawowego **char**. Większość pól i metod tej klasy dotyczy obsługi standardowej strony kodowej platformy Javy czyli Unicodu. W Javie obsługiwana jest większość stron kodowych a liczne klasy i metody umożliwiają konwersje pomiędzy stronami kodowymi.

Znaki specjalne (znak ucieczki \ wskazuje, że kolejny znak ma specjalne znaczenie):

'\n' – wstaw nową linię,

'\t' – wstaw odstęp (tabulator)

'\"' – wstaw znak specjalny "

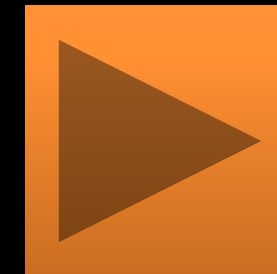
'\\' – wstaw ukośnik \.

Klasy typów danych

Klasa `Character` posiada szereg statycznych, przydatnych metod, m.in.:

- `Character.isWhitespace(znak)` -> zwraca `"true"` jeśli *znak* jest znakiem nowej linii, tabulacji, spacją, itp.
- `Character.isLetter(znak)` -> zwraca `"true"` jeśli *znak* jest literą (a-z)
- `Character.isDigit(znak)` -> zwraca `"true"` jeśli *znak* jest cyfrą (0-9)
- `Character.isLetterOrDigit(znak)` -> zwraca `"true"` jeśli *znak* jest literą lub cyfrą,
- `Character.isUpperCase(znak)` {analogicznie `isLowerCase(znak)`} -> zwraca `"true"` jeśli *znak* jest wielką {małą} literą
- `Character.toUpperCase(znak)` {analogicznie `toLowerCase(znak)`} -> zamienia *znak* na wielką {małą} literę
- `Character.digit(znak, baza_systemu_liczbowego)` -> zamienia *znak* na liczbę, `Character.digit('F',16)` daje wartość 15.

Kod programu: ZnakJedi.java


```
public class ZnakJedi {  
  
    public static void main(String[] args) {  
  
        char a= Character.toUpperCase('a');  
        System.out.println("Znak dla zmiennej a to: \n\t"+a);  
  
        int wartosc=Character.digit('2',10);  
        System.out.println("Wartość znaku \"2\" zamienionego na liczbę to: \n\t"+wartosc);  
  
        wartosc=(char)'2';  
        System.out.println("Kod znaku \"2\" w danej stronie kodowej to: \n\t"+wartosc);  
        //Pierwsze 128 znaków kodu Unicode to znaki kodu ASCII  
  
    }//koniec main()  
  
} //koniec public class ZnakJedi
```



```
MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr$
```

```
|
```


Klasy typów danych - String

Jak zapisać ciąg znaków (łańcuch znaków)? Specjalny typ danych **String** (klasa!)

Obiekty klasy **String** przechowują sekwencję (ciąg) znaków w Unicodzie. Dana wartość sekwencji obiektu nie może być zmieniona, co oznacza, że przypisując nową wartość stworzymy nowy obiekt !

```
String s = new String("Ala"); //lepiej unikać takiego zapisu dla k. String  
lepiej  
String s="Ala";
```

Dlaczego tak?

Żeby to wytłumaczyć muszę wprowadzić znaczenie literałów w Javie.

Klasy typów danych – String

Literały to oznaczenie w kodzie źródłowym wartości typu podstawowego, obiektu klasy **String** lub wartości nieokreślonej (=null).

Przykładowo 12 oznacza wartość typu **int**.

boolean - **true** lub **false**,

byte – np. (**byte**) 12;

short – np. (**short**) 12;

int – np. 12,

long – np. 12L,

float – np. 12.0f

double – np. 12.0

char – np. '2';

String – np. "Ala ma kota" (oznacza obiekt o wartości ciągu ...)

Klasy typów danych – String

Dlatego zapis `String s="Ala";` oznacza, że:

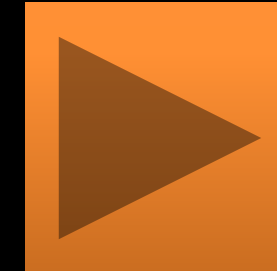
- `"Ala"` – istnieje instancja klasy `String` (obiekt) o wartości ciągu `"Ala"`,
- `String s` - tworzona jest referencja do tego obiektu.

Natomiast zapis `String s = new String("Ala");` oznacza:

- `new String()` – utworzenie nowego obiektu (kopia wartości `"Ala"` z istniejącego już obiektu utworzonego dla literału `"Ala"`).
- reszta jak wyżej.

Tylko dla klasy `String` można dokonać bezpośredniego przypisania wartości `"Ala"`, ze względu na interpretację literału (czyli zapis `"Ala"` to obiekt zawierający wartość ciągu znaków `"Ala"`).

```
public class Moc{ //Kod programu: MocJedi.java
    public static void main(String args[]){
        String dobro = new String("Dobro - jasna strona mocy");
        String zlo = new String("Dobro - jasna strona mocy");
        /*W celu porównania efektu wycommentować powyższe 2 linii i
        usunąć komentarze poniżej. Skompilować i uruchomić ponownie*/
        //String dobro = "Dobro - jasna strona mocy";
        //String zlo = "Dobro - jasna strona mocy";
        System.out.println("Ciemna strona mocy twierdzi:");
        //if - instrukcja warunkowa jeśli wyrażenie jest prawdziwe ...inaczej ...
        if (zlo == dobro){
            System.out.println("1. Moc to jedno");
        } else
            System.out.println("1. Dwie moce?");
        //equals() funkcja sprawdza równość wartości w obiektach
        if (zlo.equals(dobro)){
            System.out.println("2. Moc to jedno");
        } else
            System.out.println("2. Dwie moce?");
        }//koniec main()
    }// koniec public class Moc
```



```
MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr$
```

```
|
```

//Kod programu: FunkcjeJedi.java

public class FunkcjeJedi {

//static - mogę użyć tej zmiennej klasy (a nie obiektu) bez tworzenia obiektu

static String s = " Rycerz Luke ma niebieski miecz.";

public static void main(String[] args) {

System.out.printf("Tekst: "+s+"\n");

System.out.printf("Liczbę znaków zwraca funkcja length() = %s \n",s.length());

System.out.printf("Znaki na wielkie, toUpperCase() = %s \n",s.toUpperCase());

System.out.printf("Znaki na małe, toLowerCase() = %s \n",s.toLowerCase());

System.out.printf("Usunięcia znaków pustych, trim() = %s \n",s.trim());

System.out.printf("Pobranie znaku na pozycji, charAt(5) = %c \n",s.charAt(5));

//numeracja pozycji w ciągu lub tablicy rozpoczyna się od 0, stad s.charAt(5)='c'

System.out.printf("Wyciąć podciąg,substring(3,9) = %s \n",s.substring(3,9));

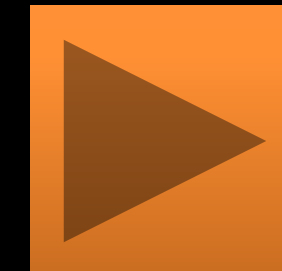
System.out.printf("Pozycję podciagu, indexOf(\"Rycerz\") = %s \n",s.indexOf("Rycerz"));

System.out.printf("Zamienić podciąg, replace(\"Rycerz\", \"Senator\") = %s

\n",s.replace("Rycerz", "Senator"));

}//koniec main()

}//koniec public class FunkcjeJedi


```
MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr$
```

Klasy typów danych – String – porównywanie ciągów "s" i "r"

1. `s.equals(r)` – omówione wcześniej (boolean: true lub false)
2. `s.compareTo(r)` - zwraca wartość liczbową typu int (-1,0,1)

```
String s = "Luke";
```

```
s.compareTo("Vader") → -1      ("Luke" < "Vader")
```

```
s.compareTo("Luke") → 0       ("Luke" == "Luke")
```

```
s.compareTo("Anakin") → +1    ("Luke" > "Anakin")
```

3. `s.matches("wzorzec")` – zwraca "true" jeśli ciąg zgodny z wzorcem:

wzorzec = wyrażenie regularne (regular expression), np.:

`[a-zA-Z]` – dowolna 1 litera

`[a-zA-Z]*` – wiele dowolnych litera

`[a-zA-Z]{2}` – dwie dowolne litery

`[a-z]{2,}` – co najmniej dwie małe litery

`\d` – cyfra (0-9), w zapisie w Javie `"\d"`, bo `'\'` to znak specjalny,

`\d{2}-\d{3}` – dwie cyfry, myślnik, trzy cyfry (kod pocztowy)

//Kod programu: PorownajJedi.java

```
public class PorownajJedi {
```

```
    public static void main(String[] args) {
```

```
        String s = "Luke";
```

```
        String kod = "80-952";
```

```
        if(s.compareTo("Vader")<0)
```

```
            System.out.println(s+" mniejszy od Vadera");
```

```
        if(s.compareTo("Luke")==0)
```

```
            System.out.println(s+" równy Lukowi");
```

```
        if(s.compareTo("Anakin")>0)
```

```
            System.out.println(s+" większy od Anakina");
```

```
        if(s.matches("[a-zA-Z]*"))
```

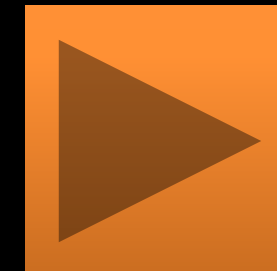
```
            System.out.println(s+ " pasuje do wzorca");
```

```
        if(kod.matches("\\d{2}-\\d{3}"))
```

```
            System.out.println(kod+ " pasuje do wzorca");
```

```
    } //koniec main()
```

```
} //koniec public class PorownajJedi
```



```
MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr$
```

```
|
```

Klasy typów danych – inne

Object - klasa ta jest klasą nadrzędną wszystkich klas w Javie, tak więc tworzenie własnych typów danych będących klasami jest odwołaniem się do obiektu klasy **Object**. Każdy obiekt jest zawsze również typu **Object** (typ uniwersalny!).

Class – reprezentuje klasy wykonywanych (wczytanych) aplikacji:

Typowe zastosowanie:

wczytaj klasę:

```
Class.forName("Rycerz"); //Rycerz to klasa z pliku Rycerz.class
```

pobierz nazwę klasy dla danego obiektu obj:

```
obj.getClass().getName(); //getName() to metoda klasy Class
```


1. Wprowadzenie
2. Konstrukcja kodu programów w Javie
3. Identyfikatory, zmienne
4. Typy danych
5. Operatory, instrukcje sterujące – instrukcja warunkowe

Co to są operatory?

Operatory to elementy języka służące do generacji nowych wartości na podstawie podanych argumentów (jeden lub więcej). Operator wiąże się więc najczęściej z określonym działaniem na zmiennych. Prawie wszystkie operatory (z wyjątkiem: '=', '==', '!=', '+', '+=') działają na podstawowych typach danych, a nie na obiektach.

Wyróżnia się następujące klasy operatorów podane wedle ich kolejności wykonywania:

- ***operatory negacji,***
- ***operatory matematyczne,***
- ***operatory przesunięcia,***
- ***operatory relacji,***
- ***operatory logiczne i bitowe,***
- ***operatory warunkowe,***
- ***operatory przypisania.***

Operatory negacji i matematyczne

Operator negacji powoduje zmianę wartości zmiennej na przeciwną pod względem znaku, np.: `int a =4; x = -a;` (to x jest równe -4), itd.

Operatory matematyczne to takie operatory, które służą do wykonywania operacji matematycznych na argumentach. Do operacji matematycznych zalicza się:

mnożenie `*`;

dzielenie `/`;

modulo - reszta z dzielenia `%`,

dodawanie `+`,

odejmowanie `-`.

Operatory matematyczne

W wyniku dzielenia liczba całkowitych **Java** nie zaokrągliła wyników do najbliższej wartości całkowitej, lecz **obcina** powstałą **liczbę do liczby całkowitej**. Dodatkowym elementem wykonywania operacji matematycznych w Javie (podobnie jak i w C) jest skrócony zapis operacji matematycznych jeśli jest wykonywana operacja na zmiennej, która przechowuje zarazem wynik tej operacji. Wówczas możliwe są następujące skrócone zapisy operacji:

zwiększanie / zmniejszanie o 1 wartości zmiennej:

zapis klasyczny, np.: $x = x+1$; $x = x-1$;

zapis skrócony, np.: $x++$, $x--$.

operacja na zmiennej:

zapis klasyczny, np.: $x = x+4$; $x = x*6$; $x = x/9$;

zapis skrócony, np.: $x+=4$; $x*=6$; $x/=9$;

Operatory matematyczne

Zwiększanie lub zmniejszanie wartości zmiennej o 1 możliwe jest na dwa sposoby:

- zwiększanie/zmniejszanie przed operacją (najpierw zmniejsz/zwiększ wartość zmiennej, później wykonaj operację na tej zmiennej), wówczas notacja operacji jest następująca np.: `--x; ++x;`
- zwiększanie/zmniejszanie po operacji (najpierw wykonaj operację na tej zmiennej a później zmniejsz/zwiększ wartość zmiennej), wówczas notacja operacji jest następująca np.: `x--; x++;`

Operatory przesunięcia

Operatory przesunięcia działają na bitach w ich reprezentacji poprzez całkowite typy podstawowe danych. Operator „<<” powoduje przesunięcie w lewo o zadaną liczbę bitów, natomiast operator „>>” powoduje przesunięcie w prawo o zadaną liczbę bitów, np.:

```
int liczba = 7; //bitowo 111  
int liczbaL = liczba << 2; //czyli 11100  
int liczbaR = liczba >> 2; //czyli 1
```

Przykładowym zastosowaniem przesunięcia bitowego jest dzielenie przez 2, które można zrealizować poprzez przesunięcie bitowe w prawo o 1: **(8 >> 1) == (8 / 2)**.

Operatory relacji

Operatory relacji generują określony rezultat reprezentowany przez typ logiczny **boolean** w wyniku przeprowadzenia porównania:

'a > b' - a większe od b,

'a < b' - a mniejsze od b,

'a >= b' - a większe równe jak b,

'a < =b' - a mniejsze równe jak b,

'a == b' - a identyczne z b,

'a != b' - a różne od b (! – negacja: nieprawda, że =).

Operatory logiczne i bitowe

Operatory logiczne również generują rezultat reprezentowany przez typ logiczny **boolean**. Rezultat ten jest tworzony w wyniku działania operacji:

'a **&&** b' - a i b (rezultatem jest **true** jeśli a i b są **true**);

'a **||** b' - a lub b (rezultatem jest **true** jeśli a lub b jest **true**).

Operatory bitowe działają podobnie lecz operują na bitach. Ich zapis jest następujący (1001b – oznacza zapis binarny):

'**&**' - bitowy AND, np. $10 \& 9 \rightarrow 1010b \text{ AND } 1001b = 1000b = 8$

'**|**' - bitowy OR, np. $10 | 9 \rightarrow 1010b \text{ OR } 1001b = 1011b = 11$

'**^**' - bitowy XOR, np. $10 \wedge 9 \rightarrow 1010b \text{ XOR } 1001b = 0011b = 3$

Operator warunkowy

Operator warunkowy w Javie jest skróconą wersją instrukcji warunkowej *if*:

if(wyrażenie_logiczne)

instrukcje1; //jeżeli wyrażenie_logiczne jest true

else

instrukcje2; //jeżeli wyrażenie_logiczne jest true

Operator warunkowy:

wyrażenie_logiczne ? instrukcje1 : instrukcje2;

instrukcje1 oznacza działanie, gdy wynik wyrażenia jest *true*;

instrukcje2 oznacza działanie, gdy wynik wyrażenia jest *false*.

Kod programu: Relacje.java

```
public class Relacje{
```

```
    public static void main(String args[]){
```

```
        System.out.println("Kto to Vader?");
```

```
        String vader = "Vader";
```

```
        String anakin = "Anakin";
```

```
        String s;
```

```
        //użycie if
```

```
        if (vader.equals(anakin))
```

```
            s=vader;
```

```
        else
```

```
            s=anakin;
```

```
        System.out.println(s);
```

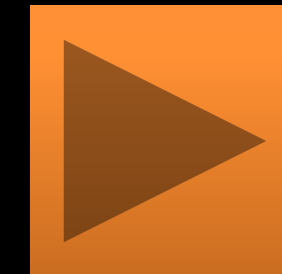
```
        //użycie operatora warunkowego
```

```
        s = (vader.equals(anakin)) ? vader : anakin;
```

```
        System.out.println(s);
```

```
    }//koniec main()
```

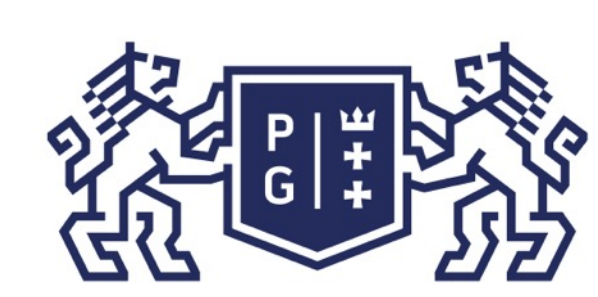
```
}// koniec public class Relacje
```


MacBook-Air-Jacek-2:przyklady jwr\$

I

Zapraszamy na kolejne zajęcia

